

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Трой-Урай авыл жирлеге Советы

КАРАР № 5

Трой-Урай авылы

7 декабрь, 2021 ел

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Трой-Урай авыл жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында

“Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 маддәсендәгэ 1 өлешенең 19 пункты, “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Трой-Урай авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Трой-Урай авыл жирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Трой-Урай авыл жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында күшымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Карап, әлеге каарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлегендәге нигезләмәләрдән тыш, рәсми иғълан ителгән (халыкка җиткерелгән) көненнән үз көченә керә, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел.

3. Әлеге каарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартаеннан үз көченә керә.

4. Каарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Трой-Урай авылы, Мәктәп урамы, 13 нче йорт, Кама –буе урамы, 9 йорт; Гремячка авылы, Александров урамы 24 йорт адреслары буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районының
Трой-Урай авыл жирлеге башлыгы

Р.Х.Сафин

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Трой-Урай авыл жирлеге Советының
2021 елның
7 декабрендәге №5 номерлы
каравы белән расланды

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы
Трой-Урай авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында
Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Трой-Урай авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар һәм гражданнар (алга таба – контрольдә тотыла торган затлар) тарафыннан Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Трой-Урай авыл жирлеген төзекләндерү Кагыйдәләрен (алга таба – Төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин итү таләпләрен (алга таба шулай ук мәжбүри таләпләр) үтәү төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсен тикшереп торуны (контрольне) Трой-Урай авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет, жирлек) тормышка ашыра.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлары – жирлек Башлыгы, шулай ук Башкарма комитет сәркатибе (алга таба-контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм җавап тоталар.

1.5. Төзекләндерү, оештыру һәм профилактик чаралар, контроль чаралар үткәргә бәйле мәнәсәбәтләргә карата “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет түбәндәгеләрне үз эченә алган төзекләндерүү кагыйдәләрен үтәүне контролъдә тота:

- 1) якындағы территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерүү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән түбәндәге таләпләр:
  - халықның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле үтеп керүенә комачауламый торган киртәләрне урнаштыру буенча;
  - торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларын, башка стеналарның, биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның башка диварларын, шулай ук төзекләндерүнен һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту буенча;
  - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәклө мәгълүматны үз эченә алган маҳсус тамгалар, өсьязмалар эчтәлеге буенча;
  - жир эшләрен гамәлгә ашыру буенча Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм Төзекләндерүү кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәтнамә нигезендә жир эшләрен гамәлгә ашыру;
  - биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэмин итү, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләрнең, шул исәптән инвалидларның һәм халықның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең, жир эшләрен башкару чорында, иминлеген тәэмин итү буенча;
  - транспорт чарапарын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясенде урнаштыруны булдырмау турында, анда төзекләндерүү кагыйдәләре нигезендә транспорт чарапарын урнаштыру чикләнгән, шулай ук гомуми файдаланудагы территорияләрне файдалану, аларны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәту яки ремонтлау вакытында, йөк ташу яки төзелеш мәйданчыкларыннан чыкканда транспорт чарапары белән пычрануга юл куелмау (тент яки каплау булмау аркасында);
  - 3) кышкы чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен, бозларын һәм боз сөңгеләрен чистарту буенча чарапар үткәрүне контролъдә тотуны да кертеп;
  - 4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, бетерү буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп;
  - 5) маҳсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлыгының өстәмә мәжбүри таләпләре;
  - 6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
  - 7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агач һәм куакларны бетерү (кыру), кисү билеты һәм (яки) агач һәм куакларны күчереп утыртуга рөхсәтнамә нигезендә агач һәм куакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисүгә билет,

күчереп утыртуга рөхсөт) төзекләндерү қагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелргә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдыкларны өю буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны йөрту буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү қагыйдәләрендә каралган, башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүнен ярамавы турындагы таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Элеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәннән декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре аңлашыла, шул исәптән биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар һәм төзелмәләр, территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр.

Элеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәннән төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәnlеге алыш барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләрен урнаштыру территорияләре;

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, разъездлар, төшү урыннары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-саклану зоналары;

Элеге Нигезләмәдә киртәләүче җайланмалар дигәннән капкалар, кечкенә капкалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автоматик һәм декоратив киртәләр (коймалар).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зарар салу)
хәвефлелеген профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар тикшереп торучы затлар тарафыннан мәжбүри

таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга китерергә һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, контролльдә торучы затларга мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысулларын житкерү максатларында Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зарар китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәрү контролъ чараларын үткәрүгә карата өстенлекле юнәлеш булып тора.

2.4. Профилактик чараптар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү хәвефлелеген профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чараптар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар уздырганда контролъ объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы яки мондый зыян китерүе ачыкланган очракта, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат кичекмәстән контролъ чараптар үткәрү турында карап кабул итү өчен жирлек башлыгына бу хакта мәгълүмат юллый.

2.5. Башкарма комитет тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә түбәндәге профилактик чараптар үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү (хәбәр итү);
- 2) консультация биры.

2.6. Мәгълүмат биры Балык Бистәсе муниципаль районнының рәсми сайтында (жирлек бүлеге) “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә (алга таба - районның рәсми сайты) контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла (махсус бүлеккә керү районның рәсми сайтының баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш), шулай ук гаммәви мәгълүмат чарапарында, контролъдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм башка рәвешләрдә.

Башкарма комитет районның рәсми сайтында контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролъ турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 маддәсендәге 3 өлешендә каралган белешмәләрне урнаштырырга һәм аларга ярдәм итәргә бурычлы.

Башкарма комитет шулай ук контролъ объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында гражданнар жыельшларында һәм конференцияләрендә халыкка хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Контрольдә торучы затларга консультация биры телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чараптар, контролъ чараптар үткәрү барышында контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхсән кабул итү жирлек башлыгы һәм (яки) контролъдә

тотарга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат районның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация бирү телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контролъне оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү Башкарма комитет тарафыннан контроль чаралар кысаларында башкарыла.

Контрольдә торучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.8. Язма рәвештә консультация контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- 1) Контрольдә торучы зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә жавап бирү турында язма гарызнамә тәкъдим ителү;
- 2) консультация бирү вакытында куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап бирү мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Консультация бирүне гамәлгә ашырганда контролъне гамәлгә ашыруға вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасына, контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затларның каарларына һәм (яки) гамәлләрен, контроль чарадагы башка катнашучыларның гамәлләрен бәяләгән мәгълүмат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтиҗәләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Консультация барышында консультация бирергә вәкаләтле вазыйфай затка билгеле булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контролъдә торучы затны бәяләү максатыннан, Башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алыш барыла.

Башкарма комитетка контролъдә торучы затларның һәм аларның вәкилләренен бер типтагы биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштыру, авыл жирлеге башлыгы яки вазыйфай зат кул куйган язма анлатма бирү юлы белән башкарыла.

3. Контроль чараларын һәм контроль гамәлләрен башкару

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, Башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән чараптар кысаларында контроль чараптарының һәм контроль гамәлләренең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар соратып алу, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерү юлы белән);
- 2) рейд каравы (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза);
- 3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны соратып алу, экспертиза);
- 4) күчмә тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза);
- 5) мәжбүри таләпләренең үтәлешен күзәту (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында мәгълүматлар, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган мәгълүматлар жыю һәм анализлау юлы белән, алар мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан бирелә, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган, “Интернет” чөлтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматлардан, шулай ук фото - һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнен автомат режимында эшләүче техник чараптарыннан файдаланып алынган мәгълүматлар;
- 6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләренең үтәлешен күзәту һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдә торучы затлар белән багланышсыз үткәрелә.

3.3. Өлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чараптары планнан тыш чараптар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чараптары бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хәзмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чараптары үткәру өчен нигез булып тора:

1) гражданнарың һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараптарыннан мәгълүмат килгәндә, башкарма комитетта закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чараптар үткәру нәтиҗәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чараптары да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контрольдә тотылучы бүтән затларга карата үткәрелә торган контроль чараптары да кертеп;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чараптары үткәру турында йөкләмәсе;

3) прокуратура органнарына кергөн материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану – контролльдә торучы зат тарафыннан үзенә бирелгән күрсәтмәдә каралган документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган очракларын бетерү турындагы күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтиҗә ясарга мөмкин булмаса.

3.5. Тикшерелә торган зат белән үзара хезмәттәшлектә уздырыла торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

3.6. Башкарма комитетның контроль чараны уздыру турында күрсәтмәсе закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү турындагы белешмәләр нигезендә кабул ителгән очракта мондый боерык төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торучы затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә торган контроль чаралары Башкарма комитетның эш планындагы биремнәр, жирлек башлыгы бирeme нигезендә контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә, шул исәптән “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда да.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралары “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә тикшереп торырга (контрольдә тотарга) вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Башкарма комитет түләүсез нигездә һәм (яисә) башка органнардан яки шушы документлар һәм (яисә) белешмәләр булган күрсәтелгән органнар карамагындагы оешмалардан, шул исәптән электрон рәвештә, мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документларны һәм (яисә) белешмәләрне ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.04.2016 ел 724-р номерлы боерыгы белән расланган. Дәүләт контроле (кузәтчелек) органнарының, башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсына торган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына торган һәм алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге нигезендә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 2021 елның 6 мартандагы 338 номерлы каары белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен

оештырганда һәм гамәлгә ашырганда кулланыла торган Кагыйдәләр.

3.10. Контрольдә торучы затлар булган индивидуаль эшкуар, граждан, тикшерү якынлашканда, Башкарма комитетка контроль чарасы үткәргәндә була алмавы турында мәгълүмат бирергә хокуклы. Шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру Башкарма комитет тарафыннан шәхси эшкуар, граждан өчен әлеге мәрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө срокка күчерелә (эмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта тубәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдә тотылучы затның яисә аның вәкиленен булмавы, контрольлек чарасын үткәргәндә, төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга, мәжбүри таләпләрне үтәүне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат бәяләвенә комачауламый, контрольдәге затка тиешле рәвештә контроль чарасын үткәрү турында хәбәр ителгән булса;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең яисә фактта зыян китерүнең турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контрольдә тотылучы затның (контрольдә торучы затның авыруы, аның командировкасы h.б.) булмау өчен житди сәбәпләр бар.

3.11. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү вакыты оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Күзәтүне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан контроль чаралар үткәрүнең барлык очракларында мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләүләр өчен контроль чараны уздыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар үткәрә торган аудио-һәм видеоязма, геодезик һәм картометрик үлчәүләр фотосъемка кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтиҗәләре буенча төzelә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтиҗәләре буенча төzelә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтиҗәләренә контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне карау өчен мәгълүмат жибәрү һәм (яисә) Башкарма комитеты тарафыннан “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 маддәсендәге 2 өлешендә караларны куллану керә.

3.14. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чарасының акты төzelә. Мондый

чара үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, тикшерү чарасы тәмамланғаннан соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар, актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контроль (кузәтчелек) чарапарның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына жиберелә.

3.15. Контроль чарапар турында мәгълүмат контроль (кузәтчелек) чарапарның Бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольдә тотылучы затларга контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарылган эшләр һәм кабул ителә торган каарлар турында мәгълүмат бирү күрсәтелгән гамәлләр һәм контроль (кузәтчелек) чарапарның бердәм реестрында каарлар турында мәгълүматларны урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла, шулай ук аларны контрольдә тотучы затларга житкерү дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне электрон формада үтәү өчен файдаланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән “Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Бердәм порталы (функцияләр)” федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

Эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаучы контрольдә торучы затка контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар кылган гамәлләр, кабул ителә торган каарлар турында хәбәр кәгазь йөрткечтә документлар юллау юлы белән, Башкарма комитет адресына кәгазьдә документлар алу кирәклеге турында хәбәр жиберелгән очракта яисә Башкарма комитетта контрольдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаган очракта һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Бердәм порталы аша электрон рәвештә жиберү мөмкинлеге булган очракта, документларын электрон рәвештә жиберү юлы белән ирештерелә (затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яисә ул бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуны төгәлләмәгән очракта). Күрсәтелгән граждан документларны кәгазь йөрткечтә жиберергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затка күзәтүне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган каарларны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында мәгълүмат житкерү, документлар һәм контрольдә тотыла торган затка белешмәләр жиберү Башкарма комитет тарафыннан, шул исәптән, электрон рәвештә контрольдә тотыла торган затка мәгълүмат бирү мөмкин булмаган

очракта яисә контролъдә тотыла торган зат таләбе буенча, поча элемтәсеннән файдаланып, кәгазь йөрткечтә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (кузәтчелек) чарапарның бердәм реестрына кертелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар үткәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат) мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, бурычлы:

1) контрольдә тотыла торган затка контроль чара актын рәсмиләштергәннән соң ачыкланган хокук бозуларны бетерү туринда, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне булдырмау чарапарын башкару туринда күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне булдырмау яисә зарар салуны туктату, гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуулары туринда теләсә нинди үтәмле ысуул белән мәгълүмат житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чарапарны кичекмәстән күрергә, тикшерү чарасын уздырганда төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы граждан, оешма эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян китерү ачыклану очрагында;

3) контроль чарасы барышында жинаять яисә административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чарапарын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерергә мөмкин булганныарны булдырмый калуны тикшереп тору чарапарын күрергә, күрсәтмәне үтәмәгәндә билгеләнгән срокларда, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәләрне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать итеп, аның үтәлешен тәэммин итү чарапарын күрергә;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү хәвефлелеген профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне каарага.

3.19. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә үзара хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль

чара уздыру барышында закон таләплөрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылық каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актың күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаять бирүнең судка кадәрге тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм эффектлылыгын бәяләү “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 маддәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында Нигезләмәгә
кушымта №1

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда
мәжбүри таләпләрне бозуның
ХӘВЕФЛЕЛЕК ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри
таләпләрне бозуның хәвефлелек индикаторлары булып тора:

1. Жирлекне төзекләндерү кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.
2. Социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары
объектларыннан һәм федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка
норматив хокукий актлары, Россия Федерациясе субъектларының инвалидлар өчен
файдалану мөмкинлеген тәэмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм
башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән хезмәтләрдән инвалидларның
файдалана алышын тәэмин итүгә карата мәжбүри таләпләр бозылу билгеләрен
ачыклау.
3. Дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан,
юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, индивидуаль эшкуарлардан,
гражданнардан, гаммәви мәгълүмат чараларыннан гамәлләр (гамәл кылмау)
турында белешмәләр алыну, алар закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә
зыян китерү куркынычы һәм (яисә) мәжбүри таләпләр бозылу турында дәлилли.
4. Контроль чара йомгаклары буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне
ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлүе
туринда мәгълүмат булмау.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль түрүнда Нигезләмәгә
кушымта № 2

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның
максатчан кыйммәтләре, индикатив күрсәткечләре

1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның
максатчан кыйммәтләре:

Төп күрсәткечләре	Максатчан кыйммәтләре (%)
Мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган саныннан бетерелгәннәренең өлеше	70-80
Контроль органының һәм (яисә) аның вазыйфаи затларының контроль чаралары үткәргәндә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата алынган шикаятьләрдән нигезле дип табылган шикаятьләр өлеше	0
Каарларның гомуми саныннан суд тарафыннан юкка чыгарылган контроль чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителгән каарлар өлеше	0

2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең индикатив күрсәткечләре

- 1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу түрүнда гражданнар һәм оешмалардан килгән мөрәжәгатьләр саны (3);
- 2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);
- 3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәрүне килештерү түрүнда прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән каарлар саны (3);
- 4) мәжбүри таләпләрне бозуның муниципаль контроль органы тарафыннан ачыкланган саны (3);
- 5) мәжбүри таләпләрне бозуның бетерелгәннәре саны (3);
- 6) контроль чарасы актына карата кергән ризасызылышлар саны (0);
- 7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү түрүнда муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны (3).